

Broj: 05 -

Podgorica, 26. decembar 2019. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f stav 1 tačka 1 *Zakona o zaštiti konkurencije* (»Sl.list CG«, br. 44/12 i 13/18), člana 14 stav 2 Zakona o kontroli državne pomoći (»Sl. list Crne Gore«, br. 12/18) i člana 18 Zakona o upravnom postupku (»Sl. list Crne Gore«, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) odlučujući po zahtjevu Ministarstva prosvjete u postupku ocjene usklađenosti po prijavljenoj državnoj pomoći, a na osnovu Prijedloga rješenja v.d. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, dostavljenog shodno članu 22 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti konkurencije, donosi:

RJEŠENJE

Izdavanje garancije za kreditno zaduženje SZ „Solidarno“ Podgorica za realizaciju kapitalnog projekta izgradnje stambenih jedinica za prosvjetne radnike u opštini Budva, ne predstavlja državnu pomoć, u smislu člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći, jer su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1. Garancija pokriva 80% osnovnog duga, vremenski je ograničena i postepeno se smanjuje;*
- 2. SZ „Solidarno“ nije preduzeće u poteškoćama;*
- 3. Za izdavanje garancije SZ „Solidarno“ će Ministarstvu prosvjete platiti tržišnu naknadu.*

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo prosvjete je dopisom br. 023-4532/2019/2 od 20. decembra 2019. godine, dostavilo zahtjev koji je zaveden u Agenciji za zaštitu konkurencije pod br. 05-862/1 od 20. decembra 2019. godine, za produženje roka garancije preduzeću SZ „Solidarno“ Podgorica. Zahtjev je dostavljen na ocjenu usklađenosti prijave državne pomoći sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

Ministarstvo prosvjete dopunilo je dokumentaciju i dostavilo dopis br. 023-4532/2019/3 od 23. decembra 2019. godine, koji je zaveden kod Agencije pod br. 05-862/2 od 23. decembra 2019. godine, za izdavanje garancije države preduzeću SZ „Solidarno“ Podgorica, na ocjenu usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

Ministarstvo prosvjete je kroz dopunu dokumentacije dopisom br. 023-4532/2019/3 od 25. decembra 2019. godine, koji je zaveden kod Agencije pod br. 05-862/4 od 25. decembra 2019. godine, dostavilo finasijske iskaze (bilanse stanja i

uspjeha za posljednje tri fiskalne godine za preduzeće SZ „Solidarno“ Podgorica), kao i neophodne komunikacije sa tri komercijalne banke po pitanju kreditne ponude, kao i zaključenju kreditnog aranžmana za društvo SZ „Solidarno“ Podgorica.

Ministarstvo prosvjete je kroz dopunu dokumentacije dopisom br. 023-4532/2019 od 25. decembra 2019. godine, koji je zaveden kod Agencije pod br. 05-862/5 od 26. decembra 2019. godine, dostavilo odgovor na dopis Agencije, u kojem se navodi da preduzeće SZ „Solidarno“ Podgorica nije preduzeće u poteškoćama, odnosno da ne ispunjava nijedan od uslova iz Pravilnika o listi pravila državne pomoći Prilog 1d – Smjernice o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje nefinansijskih privrednih društava u poteškoćama (2014/C 249/01) („Sl. list CG“, br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16).

OPIS ZAHTJEVA

SZ „Solidarno“ Podgorica je, u namjeri da pristupi realizaciji kapitalnog projekta izgradnje stambenih jedinica za prosvjetne radnike u opštini Budva, uputila zahtjev Ministarstvu prosvjete da pokrene postupak za izdavanje državne garancije za kreditno zaduženje. Takođe, SZ „Solidarno“ podnijela je zahtjev Ministarstvu finansija – Komisiji za kontrolu državne pomoći da sagleda mogućnost izdavanja državne garancije za stambenu zadrugu prosvjetnih radnika Crne Gore za izgradnju stambenih jedinica u Opštini Budva.

U tom smislu, Ministarstvo prosvjete dostavilo je Ministarstvu finansija - Komisiji za kontrolu državne pomoći, na ocjenu usklađenosti sa pravilima državne pomoći, Prijavu za izdavanje garancije države za realizaciju kapitalnog projekta izgradnje stambenih jedinica za prosvjetne radnike u opštini Budva (akt broj: 01-29/1 od 20. maja 2015. godine) kako bi se navedena garancija i realizovala.

Kapitalnim projektom izgradnje stambenih jedinica za prosvjetne radnike u opštini Budva planirana je izgradnja 148 stambenih jedinica raspoređenih u tri Lamele, ukupne bruto građevinske površine 17.597 m². Ugovor o izvođenju radova zaključen je na iznos od 9.079.590,31 eura.

Komisija za kontrolu državne pomoći je Rješenjem 01- 35/1 od 02. juna 2015. godine, ustanovila da izdavanje garancije preduzeću SZ „Solidarno“ Podgorica na iznos od 5.280.000,00 miliona eura, odnosno 80% od ukupnog kreditnog zaduženja 6.600.000,00 miliona eura ne predstavlja državnu pomoć u smislu Zakona o kontroli državne pomoći.

Komisija za kontrolu državne pomoći je Zaključkom 01-53/2 od 02. avgusta 2017. godine, ustanovila da produženje roka važenja garancije države za realizaciju kapitalnog projekta izgradnje stambenih jedinica za prosvjetne radnike u opštini Budva ne predstavlja državnu pomoć u smislu Zakona o kontroli državne pomoći.

Savjet Agencije je Rješenjem 01-408/11 od 05. decembra 2018. godine, ustanovio da prijava za produženje roka garancije date za kreditno zaduženje SZ „Solidarno“ za realizaciju kapitalnog projekta izgradnje stambenih jedinica za prosvjetne radnike u opštini Budva, ne predstavlja državnu pomoć u skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

Završetak projekta je odložen za kraj 2021. godine i zahtijeva za dodatno zaduženje kroz kreditni aranžman pod tržišnim uslovima kod Prve banke A.D. Podgorica, u iznosu od 1.500.000,00 eura i to iz razloga na koje korisnik i davalac nijesu mogli uticati.

Naime, došlo je do izmjene DUP-a, što je uzrokovalo i probleme oko izdavanja građevinske dozvole za lamelu 2 i 3, dalje prilikom izvođenja zemljanih radova, došlo je do obrušavanja susjedne parcele tj. brda uzrokovano podzemnim vodama na koje investitor i izvođač nijesu mogli uticati, koje je takođe moralo biti sanirano, a što je prouzrokovalo naknadne radove i naknadno istrošeno vrijeme. Saniranje brda prouzrokovalo je i dodatne finansijske troškove.

Zbog navedenog, davalac je podnio novi zahtjev za izdavanje garancije države za kredit kod Prve Banke A.D. Podgorica u iznosu od 1.200.000,00 eura, odnosno zahtjev za izdavanje garancije države u visini 80% pokrivenosti kreditnog aranžmana.

PRAVNA PODLOGA

- Zaključak Vlade Crne Gore broj 07-3176 od 11.07.2019. godine;
- Odluka Skupštine Crne Gore o izmjenama i dopuni odluke o zaduživanju Crne Gore za 2019. godinu broj 00-72/19-40/8 od 31.07.2019.

TRAJANJE I IZVORI FINANSIRANJA

Prema podacima davaoca državne pomoći radi se o jednokratnoj garanciji države koja će važiti do kraja 2021. godine.

Izvor finansiranja je Budžet Crne Gore.

OBLIK I VISINA DRŽAVNE POMOĆI

Pomoć se dodjeljuje u obliku garancije za kreditno zaduženje SZ „Solidarno“ Podgorica. Ukupni iznos garancije, kojom se obezbjeđuje odobreni dugoročni kredit kod komercijalne banke je 1.200.000,00 eura.

KORISNIK DRŽAVNE POMOĆI

Korisnik državne pomoći je Stambena zadruga prosvjetnih radnika Crne Gore „Solidarno“ Podgorica. Djelatnost korisnika sa šifrom djelatnosti: 6499

ZAKONITOST POMOĆI

Ministarstvo prosvjete (davalac državne pomoći) je podnošenjem ove prijave, prije izdavanja državne garancije, ispunilo svoje obaveze iz člana 11 Zakona o kontroli državne pomoći.

OCJENA POMOĆI

U skladu sa odredbom člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći, državna pomoć je:

1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;

2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;

3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu; i

4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

U svom obrazloženju okolnosti zbog kojih se traži izdavanje nove garancije države, davalac je naveo da korisnik (SZ „Solidarno“ Podgorica) nije ispunio svoje obaveze iz sledećih nepredviđenih razloga:

- došlo je do izmjene DUP-a, što je uzrokovalo i probleme oko izdavanja građevinske dozvole za lamelu 2 i 3;
- prilikom izvođenja zemljanih radova, došlo je do obrušavanja susjedne parcele tj. brda uzrokovano podzemnim vodama na koje investitor i izvođač nijesu mogli uticati, koje je takođe moralo biti sanirano, a što je prouzrokovalo naknadne radove i naknadno istrošeno vrijeme. Saniranje brda prouzrokovalo je i dodatne finansijske troškove.

Dalje, Analizom finansijskih izvještaja preduzeća za 2016. 2017. i 2018. godinu, (Iskaza o finansijskoj poziciji - Bilansa stanja i iskaza o ukupnom rezultatu - Bilansa uspjeha) Agencija je ocijenila da se ne radi o preduzeću koje se nalazi u finansijskim poteškoćama. Tačnije, ocijenjeno je da se navedeno preduzeće ne nalazi u situaciji da je više od polovine njegovog upisanog osnovnog kapitala izgubljeno zbog akumuliranih gubitaka, niti članovi društva imaju neograničenu odgovornost za dug društva. Takođe, Ministarstvo prosvjete je dopisom broj: 023-4532-2019 od 25. decembra 2019. odgovorilo Agenciji da se preduzeće SZ „Solidarno“ Podgorica, ni po kom osnovu ne može smatrati kao privredno društvo u poteškoćama, odnosno da ne ispunjava nijedan od uslova predviđenih Pravilnikom o listi pravila državne pomoći Prilog 1d – Smjernice o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje nefinansijskih privrednih društava u poteškoćama (2014/C 249/01).

Uvidom u pomenuta dokumenta, procijenjeno je da preduzeće SZ „Solidarno“ nije predmet opšteg postupka zbog insolventnosti ili ispunjava kriterijume u skladu sa domaćim pravom da se protiv njega na zahtjev povjerilaca pokrene opšti postupak zbog insolventnosti¹. U vezi sa navedenim, zaključeno je da preduzeće posluje bez gubitka, tj. da je finansijski održivo i da posluje stabilno na tržištu.

¹ Da bi se preduzeće karakterisalo kao preduzeće u finansijskim poteškoćama, moraju biti ispunjeni uslovi u tački 2.2 stav a) - d) Priloga 2b Pravilnika o listi pravila državne pomoći - Smjernice o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje nefinansijskih privrednih društava u poteškoćama (2014/C 249/01)

Kada je riječ o pojedinačnim garancijama, garancija mora biti vezana za određenu finansijsku transakciju, za fiksni najviši iznos i mora biti vremenski ograničena. U ovom slučaju riječ je o kreditnom zaduživanju do kraja 2021. godine, u cilju realizacije gore navedenog projekta. Naime, iznos kredita je 1.500.000,00 eura, a kredit je odobren po tržišnim uslovima kod komercijalne banke.

U vezi sa prednje navedenim, SZ „Solidarno“ Podgorica podnijela je zahtjev za kreditni aranžman prema tri komercijalne banke: NLB Banka AD Podgorica, Erste bank AD Podgorica i Prva Banka AD Podgorica.

Prva Banka AD Podgorica je ponudila korisniku kredit po tržišnim uslovima. Na osnovu podatka dobijenog od poslovne banke, Ministarstvo prosvjete je opredelilo premiju koja će biti plaćena na izdavanje garancije po tržišnim uslovima.

Kreditni aranžman će biti zaključen sa kamatnom stopom u visini od 3,75% na godišnjem nivou, bez grejs perioda, dok je zatezna kamata predviđena u visini od 2% na mjesečnom nivou. Prethodno navedeni uslovi naveli su Agenciju da zaključi da je za garanciju plaćena tržišno oblikovana cijena.

Kao što je pomenuto u tački 2.1, Pravilnika o izdavanju garancije, „preuzimanje rizika obično bi trebalo da bude nagrađeno odgovarajućom premijom na iznos garancija ili iznos kontragarancije. Garancija ne sadrži pomoć kada je cijena plaćena za garanciju makar toliko visoka kao odgovarajuća referentna vrijednost za premije garancije koja se može naći na finansijskim tržištima“.

Pri tom, Agencija je uzela u obzir karakteristike garancija i osnovnog zajma. Ovo uključuje: iznos i trajanje transakcije; osiguranje koje daje dužnik i druga iskustva koja utiču na procjenu stope naplate; vjerovatnoću neizvršavanja obaveza dužnika koja proizlazi iz njegove finansijske situacije, njegovog sektora djelatnosti i očekivanja; kao i drugih ekonomskih okolnosti. Kako bi ocijenila da li je premija u skladu sa tržišnim cijenama, Agencija je sprovedla poređenje cijena koje na tržištu plaćaju slično rangirani preduzetnici.

Prilikom analize, Agencija je uzela u obzir ovu činjenicu da je predviđeno da za garanciju bude plaćena tržišno utvrđena cijena. To znači da je garancija vezana za određenu finansijsku transakciju – kreditno zaduženje u iznosu od 1.500.000,00 eura kod Prve Banke CG AD koje je vremenski ograničeno, najduže do 24. mjeseca od dana zaključenja Ugovora o kreditu.

Pravilima dodjele državne pomoći u obliku garancija, definisano je da pomoć koja se ne smatra državnom pomoći jeste garancija koja ne pokriva više od 80% neotplaćenog zajma ili druge finansijske obaveze, kako bi se osiguralo da povjerilac snosi dio rizika. Obzirom da je iznos kredita 1.500.000,00 eura, država će izdati garanciju na 1.200.000,00 eura, odnosno 80% ukupnog kreditnog zaduženja.

Cilj mjere jeste završetak započetog projekta izgradnje odnosno prodaje pod povoljnim uslovima stambenih jedinica za prosvjetne radnike u opštini Budva, jer se izgrađeni stanovi, u ovim uslovima, ne mogu prodavati.

Obzirom da je cjelokupna situacija nastala zbog okolnosti na koje SZ Solidarno nije mogao da utiče, odnosno zbog objektivnih okolnosti², kao i da bi u istoj ili sličnoj situaciji svaki privatni investitor tražio od komercijalnih banaka novo zaduženje jer bi u suprotnom rizikovao cijeli projekat, Agencija je predmetnu prijavu cijenila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Na osnovu gore navedenog, Agencija je zaključila da individualna pomoć koju je prijavio davalac državne pomoći – Ministarstvo prosvjete, isključuje prisutnost državne pomoći jer ispunjava sve kriterijume iz Obavještenja Komisije Podglavlje 3 (3.2) Priloga 5 Pravilnika o listi opravila državne pomoći – Obavještenje komisije o primjeni čl. 87. i 88. Ugovora o EZ-u – na području državnih pomoći u obliku garancija (SL C 155, 20.06.2008.).

Imajući u vidu navedeno, Agencija je odlučila kao u dispozitivu.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od prijema rješenja

Dostavljeno:

- Ministarstvo prosvjete
- u spise predmeta i
- arhivi

ČLAN SAVJETA
Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA
Miodrag Vujović

² http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/262544/262544_1846884_138_2.pdf